มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ

1

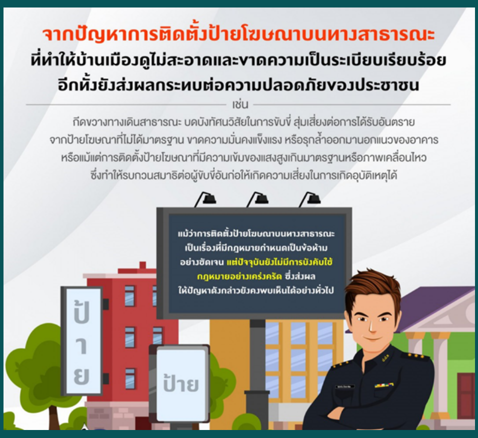

จากปัญหาการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ที่ทำให้บ้านเมืองดูไม่สะอาดและขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน

เช่น

กีดขวางทางเดินสาธารณะ บดบังทัศนวิสัยในการขับขี่ สุ่มเสี่ยงต่อการได้รับอันตราย จากป้ายโฆษณาที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดความมั่นคงแข็งแรง หรือรุกล้ำออกมานอกแนวของอาคาร หรือแม้แต่การติดตั้งป้ายโฆษณาที่มีความเข้มของแสงสูงเกินมาตรฐานหรือภาพเคลื่อนไหว ซึ่งทำให้รบกวนสมาธิต่อผู้ขับขี่อันก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้

แม้ว่าการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ เป็นเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดเป็นข้อห้าม อย่างชัดเจน **แต่ปัจจุบันยังไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด** ซึ่งส่งผล ให้ปัญหาดังกล่าวยังคงพบเห็นได้อย่างทั่วไป

2

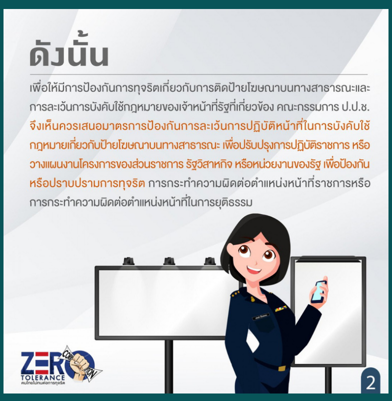

ดังนั้น

เพื่อให้มีการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับการติดป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะและการละเว้นการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเห็นควรเสนอมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

3

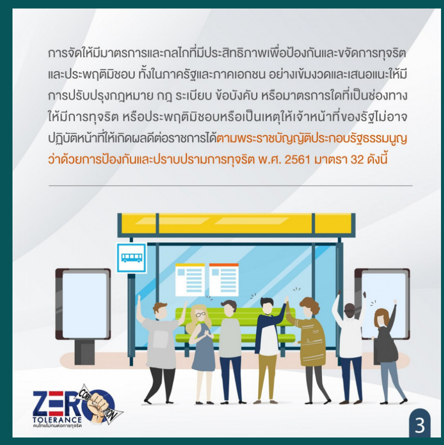

การจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน อย่างเข้มงวดและเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริต หรือประพฤติมิชอบหรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 32 ดังนี้

4

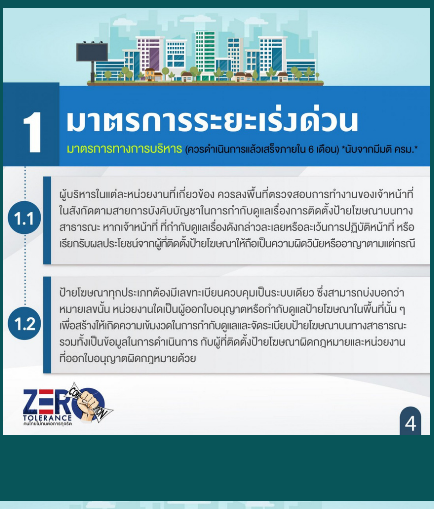

1 มาตรการระยะเร่งด่วน

มาตรการทางการบริหาร (ควรดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 6 เดือน) *นับจากมีมติ ครม.*

1.1 ผู้บริหารในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรลงพื้นที่ตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสังกัดตามสายการบังคับบัญชาในการกำกับดูแลเรื่องการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ หากเจ้าหน้าที่ ที่กำกับดูแลเรื่องดังกล่าวละเลยหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ที่ติดตั้งป้ายโฆษณาให้ถือเป็นความผิดวินัยหรืออาญาตามแต่กรณี

1.2 ป้ายโฆษณาทุกประเภทต้องมีเลขทะเบียนควบคุมเป็นระบบเดียว ซึ่งสามารถบ่งบอกว่าหมายเลขนั้น หน่วยงานใดเป็นผู้ออกใบอนุญาตหรือกำกับดูแลป้ายโฆษณาในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อสร้างให้เกิดความเข้มงวดในการกำกับดูแลและจัดระเบียบป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ รวมทั้งเป็นข้อมูลในการดำเนินการ กับผู้ที่ติดตั้งป้ายโฆษณาผิดกฎหมายและหน่วยงานที่ออกใบอนุญาตผิดกฎหมายด้วย

5

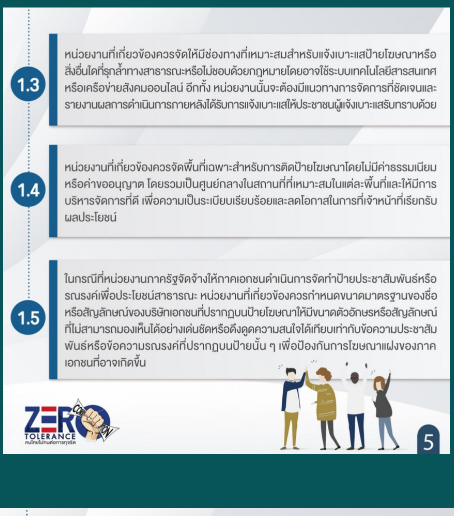

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีช่องทางที่เหมาะสมสำหรับแจ้งเบาะแสป้ายโฆษณาหรือสิ่งอื่นใดที่รุกล้ำทางสาธารณะหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยอาจใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ อีกทั้ง หน่วยงานนั้นจะต้องมีแนวทางการจัดการที่ชัดเจนและรายงานผลการดำเนินการภายหลังได้รับการแจ้งเบาะแสให้ประชาชนผู้แจ้งเบาะแสรับทราบด้วย

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดพื้นที่เฉพาะสำหรับการติดป้ายโฆษณาโดยไม่มีค่าธรรมเนียมหรือค่าขออนุญาต โดยรวมเป็นศูนย์กลางในสถานที่ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่และให้มีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและลดโอกาสในการที่เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์

1.5 ในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐจัดจ้างให้ภาคเอกชนดำเนินการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดขนาดมาตรฐานของชื่อหรือสัญลักษณ์ของบริษัทเอกชนที่ปรากฏบนป้ายโฆษณาให้มีขนาดตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างเด่นชัดหรือดึงดูดความสนใจได้เทียบเท่ากับข้อความประชาสัมพันธ์หรือข้อความรณรงค์ที่ปรากฏบนป้ายนั้น ๆ เพื่อป้องกันการโฆษณาแฝงของภาคเอกชนที่อาจเกิดขึ้น

6

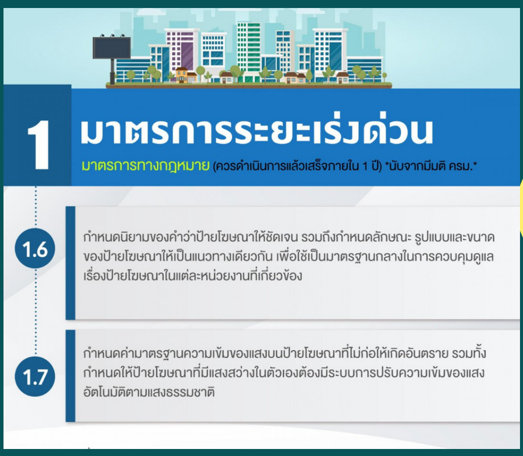

1 มาตรการระยะเร่งด่วน

มาตรการทางกฎหมาย (ควรดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 1 ปี) *นับจากมีมติ ครม.*

1.6 กำหนดนิยามของคำว่าป้ายโฆษณาให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดลักษณะ รูปแบบและขนาดของป้ายโฆษณาให้เป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางในการควบคุมดูแลเรื่องป้ายโฆษณาในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.7 กำหนดค่ามาตรฐานความเข้มของแสงบนป้ายโฆษณาที่ไม่ก่อให้เกิดอันตราย รวมทั้งกำหนดให้ป้ายโฆษณาที่มีแสงสว่างในตัวเองต้องมีระบบการปรับความเข้มของแสงอัตโนมัติตามแสงธรรมชาติ

7

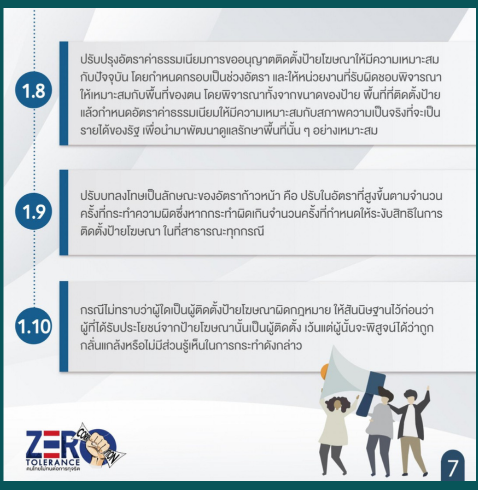

1.8 ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมการขออนุญาตติดตั้งป้ายโฆษณาให้มีความเหมาะสมกับปัจจุบัน โดยกำหนดกรอบเป็นช่วงอัตรา และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตน โดยพิจารณาทั้งจากขนาดของป้าย พื้นที่ที่ติดตั้งป้าย แล้วกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงที่จะเป็นรายได้ของรัฐ เพื่อนำมาพัฒนาดูแลรักษาพื้นที่นั้น ๆ อย่างเหมาะสม

1.9 ปรับบทลงโทษเป็นลักษณะของอัตราก้าวหน้า คือ ปรับในอัตราที่สูงขึ้นตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิดซึ่งหากกระทำผิดเกินจำนวนครั้งที่กำหนดให้ระงับสิทธิในการติดตั้งป้ายโฆษณา ในที่สาธารณะทุกกรณี

1.10 กรณีไม่ทราบว่าผู้ใดเป็นผู้ติดตั้งป้ายโฆษณาผิดกฎหมาย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์จากป้ายโฆษณานั้นเป็นผู้ติดตั้ง เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าถูกกลั่นแกล้งหรือไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว

8

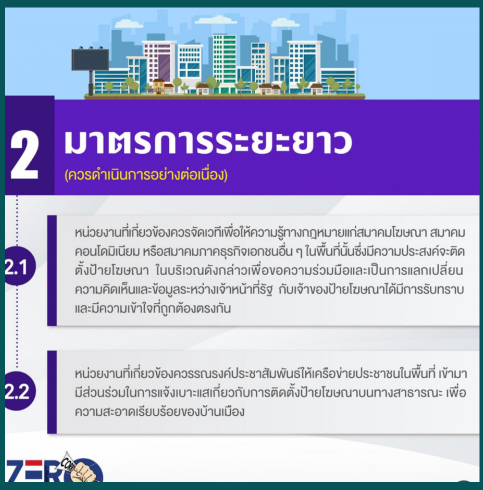

2 มาตรการระยะยาว

(ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง)

2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดเวทีเพื่อให้ความรู้ทางกฎหมายแก่สมาคมโฆษณา สมาคมคอนโดมิเนียม หรือสมาคมภาคธุรกิจเอกชนอื่น ๆ ในพื้นที่นั้นซึ่งมีความประสงค์จะติดตั้งป้ายโฆษณา ในบริเวณดังกล่าวเพื่อขอความร่วมมือและเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐ กับเจ้าของป้ายโฆษณาได้มีการรับทราบและมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เครือข่ายประชาชนในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ เพื่อความสะอาดเรียบร้อยของบ้านเมือง

9

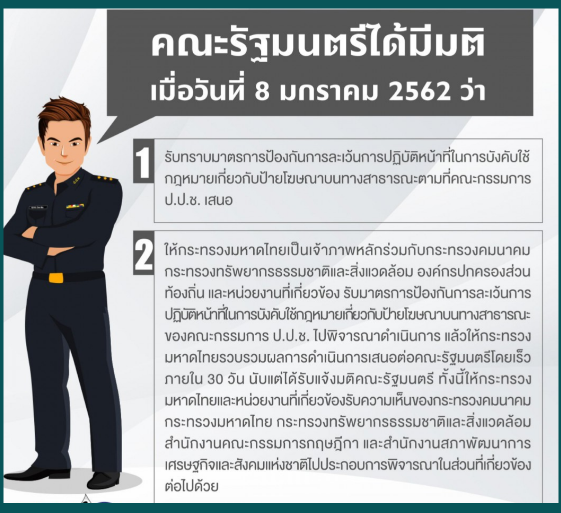

คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562 ว่า

1 รับทราบมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ

2 ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับกระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปพิจารณาดำเนินการ แล้วให้กระทรวงมหาดไทยรวบรวมผลการดำเนินการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยเร็วภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับแจ้งมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

10

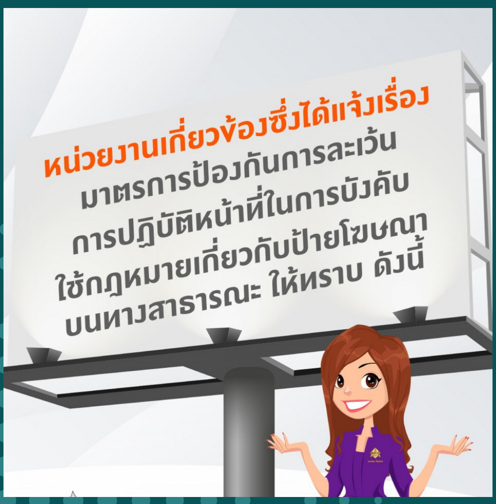

หน่วยงานเกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง มาตรการป้องกันการละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับ ใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณา บนทางสาธารณะ ให้ทราบ ดังนี้

11

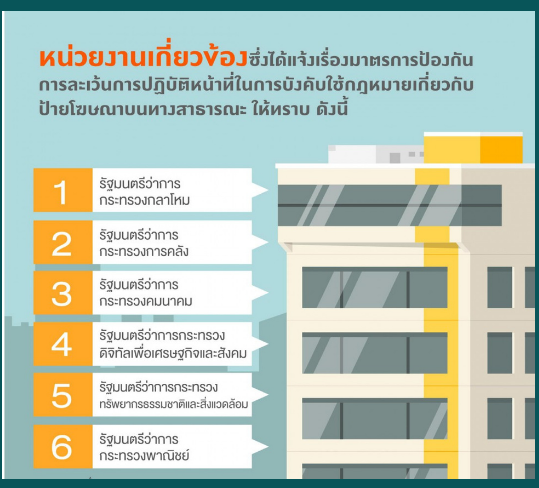

หน่วยงานเกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่องมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ให้ทราบ ดังนี้

1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
3 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
4 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
5 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

12

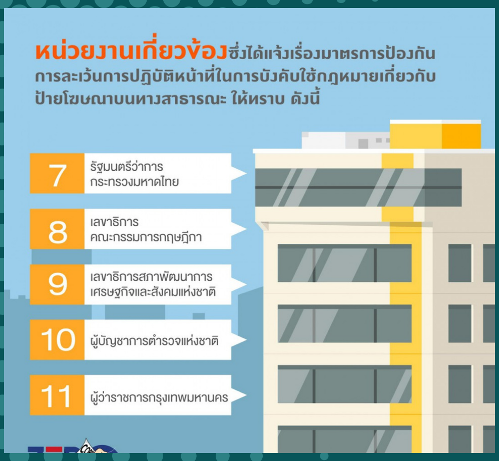

หน่วยงานเกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่องมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ให้ทราบ ดังนี้

7 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
8 เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
9 เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
10 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
11 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

13

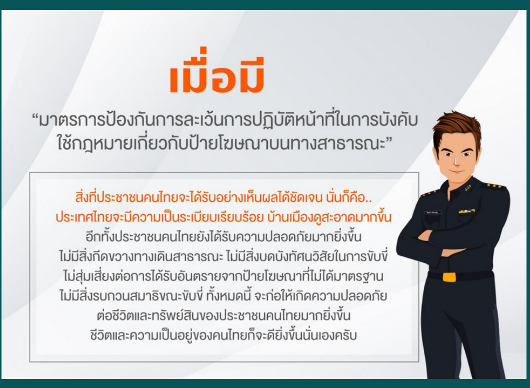

เมื่อมี

"มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ"

สิ่งที่ประชาชนคนไทยจะได้รับอย่างเห็นผลได้ชัดเจน นั่นก็คือ..
ประเทศไทยจะมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย บ้านเมืองดูสะอาดมากขึ้น
อีกทั้งประชาชนคนไทยยังได้รับความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น
ไม่มีสิ่งกีดขวางทางเดินสาธารณะ ไม่มีสิ่งบดบังทัศนวิสัยในการขับขี่
ไม่สุ่มเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายจากป้ายโฆษณาที่ไม่ได้มาตรฐาน
ไม่มีสิ่งรบกวนสมาธิขณะขับขี่ ทั้งหมดนี้ จะก่อให้เกิดความปลอดภัย
ต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนคนไทยมากยิ่งขึ้น
ชีวิตและความเป็นอยู่ของคนไทยก็จะดียิ่งขึ้นนั่นเองครับ

14

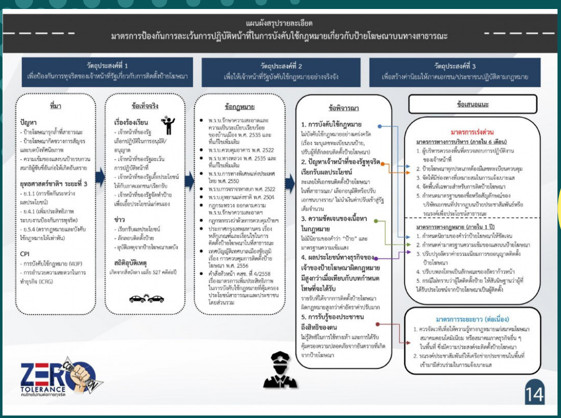

แผนผังสรุปรายละเอียด มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อป้องกันการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับการติดตั้งป้ายโฆษณา

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อสร้างค่านิยมให้ภาคเอกชน/ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย

ที่มา

ปัญหา
- ป้ายโฆษณารุกล้ำที่สาธารณะ
- ป้ายโฆษณากีดขวางการสัญจรและบดบังทัศนียภาพ
- ความเข้มของแสงบนป้ายรบกวนสมาธิผู้ขับขี่อันก่อให้เกิดอันตราย

ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 3
- ย.1.1 (การขัดกันระหว่างผลประโยชน์)
- ย.4.1 (เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันการทุจริต)
- ย.5.4 (ตรากฎหมายและบังคับใช้กฎหมายให้เท่าทัน)

CPI
- การบังคับใช้กฎหมาย (WJP)
- การอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ (ICRG)

ข้อเท็จจริง

เรื่องร้องเรียน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐเลือกปฏิบัติในการอนุมัติ/อนุญาต
- เจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
- เจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ให้กับภาคเอกชน/เรียกรับ
- เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำป้ายเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเอง

ข่าว
- เรียกรับผลประโยชน์
- ลักลอบติดตั้งป้าย
- อุบัติเหตุจากป้ายโฆษณาบดบัง

สถิติอุบัติเหตุ
เกิดจากสิ่งบังตา เฉลี่ย 527 คดีต่อปี

ข้อกฎหมาย

- พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พ.ร.บ.การทางพิเศษแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2550
- พ.ร.บ.การจราจรทางบก พ.ศ. 2522
- พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
- กฎกระทรวง ออกตามความ พ.ร.บ.รักษาความสะอาดฯ
- กฎกระทรวงว่าด้วยการควบคุมป้ายฯ
- ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการติดตั้งป้ายโฆษณาในที่สาธารณะ
- เทศบัญญัติเทศบาลเมืองชัยภูมิ เรื่อง การควบคุมการติดตั้งป้ายโฆษณา พ.ศ. 2556
- คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 4/2558 เรื่องมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายที่คุ้มครองประโยชน์สาธารณะและประชาชนโดยส่วนรวม

ข้อพิจารณา

1. การบังคับใช้กฎหมาย
ไม่บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด (เรื่อง ระบุเลขทะเบียนบนป้าย, ปรับผู้ที่ลักลอบติดตั้งป้ายโฆษณา)
2. ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต เรียกรับผลประโยชน์
ละเลยให้เอกชนติดตั้งป้ายโฆษณาในที่สาธารณะ/ เลือกอนุมัติหรือปรับเอกชนบางราย/ ไม่นำเงินค่าปรับเข้าสู่รัฐเต็มจำนวน
3. ความชัดเจนของเนื้อหาในกฎหมาย
ไม่มีนิยามของคำว่า "ป้าย" และมาตรฐานความเข้มแสง
4. ผลประโยชน์ทางธุรกิจของเจ้าของป้ายโฆษณาผิดกฎหมายมีสูงกว่าเมื่อเทียบกับบทกำหนดโทษที่จะได้รับ
รายรับที่ได้จากการติดตั้งป้ายโฆษณาผิดกฎหมายสูงกว่าค่าอัตราค่าปรับมาก
5. การรับรู้ของประชาชนถึงสิทธิของตน
ไม่รู้สิทธิในการใช้ทางเท้า และการได้รับคุ้มครองความปลอดภัยจากอันตรายที่เกิดจากป้ายโฆษณา

ข้อเสนอแนะ

มาตรการเร่งด่วน

มาตรการทางการบริหาร (ภายใน 6 เดือน)
1. ผู้บริหารควรลงพื้นที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
2. ป้ายโฆษณาทุกประเภทต้องมีเลขทะเบียนควบคุม
3. จัดให้มีช่องทางที่เหมาะสมในการแจ้งเบาะแส
4. จัดพื้นที่เฉพาะสำหรับการติดป้ายโฆษณา
5. กำหนดมาตรฐานของชื่อหรือสัญลักษณ์ของบริษัทเอกชนที่ปรากฏบนป้ายประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรการทางกฎหมาย (ภายใน 1 ปี)
1. กำหนดนิยามของคำว่าป้ายโฆษณาให้ชัดเจน
2. กำหนดค่ามาตรฐานความเข้มของแสงบนป้ายโฆษณา
3. ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมการขออนุญาตติดตั้งป้ายโฆษณา
4. ปรับบทลงโทษเป็นลักษณะของอัตราก้าวหน้า
5. กรณีไม่ทราบว่าผู้ใดติดตั้งป้าย ให้สันนิษฐานว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์จากป้ายโฆษณาเป็นผู้ติดตั้ง

มาตรการระยะยาว (ต่อเนื่อง)
1. ควรจัดเวทีเพื่อให้ความรู้ทางกฎหมายแก่สมาคมโฆษณา สมาคมคอนโดมิเนียม หรือสมาคมภาคธุรกิจอื่น ๆ ในพื้นที่ ซึ่งมีความประสงค์จะติดตั้งป้ายโฆษณา
2. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เครือข่ายประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส